

DuINKRANT

onder redactie van MARC JANSSEN en HENK WIJKHUISEN

LANDELIJK NIEUWS

PKB-Waddenzee

DEN HAAG/UTRECHT - Om gasboringen mogelijk te maken heeft de regering besloten de PKB-Waddenzee te herzien. Door het aflopen van het moratorium begin dit jaar werden de exploitatiemaatschappijen weer in staat gesteld om te gaan boren in de Waddenzee. Veel organisaties onder leiding van de Waddenvereniging hebben getracht het tij te keren, maar helaas is de beslissing anders uitgevallen.

Steun krijgen de tegenstanders van gasboring nu vanuit de Natuurbeschermingsraad. De Raad wijst erop dat eerst de maatschappelijke noodzaak van de gaswinning moet worden aangetoond. Bovendien zouden volgens de Raad de voorwaarden eerst eens moeten worden ingevuld. Belangrijke aanvullende voorwaarden zijn volgens de Raad de instelling van een waarborgfonds om onvoorziene gevolgen op te vangen en het vrijwaren van natuurgebieden en hun directe omgeving van boorlokaties.

Openstelling duinen

DEN HAAG - Het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij heeft het initiatief genomen om met tal van betrokkenen te bezien in hoeverre natuurgebieden in het algemeen en duingebieden in het bijzonder kunnen worden ontsloten voor recreatie. Vanuit de directie Openluchtrecreatie van het ministerie studeert men momenteel op de mogelijkheden en onmogelijkheden die het duin als recreatiegebied biedt. Daartoe heeft het ministerie een ingenieursbureau uit Delft een concept laten opstellen, dat helaas nogal teleurstellend is. In principe zou alles wat momenteel gesloten is, ontsloten moeten worden voor publiek. Tijdens de gevoerde discussies, waaraan onder meer Stichting Duinbehoud deelnam, bleek gelukkig dat de soep heter werd opgediend dan hij gegeten werd. De meeste betrokkenen lijken zich bewust van de grote onvervangbare waarde van de duinen als natuurgebied en als gebied voor rustige vormen van recreatie (zoals wandelen en fietsen). Niettemin is er voor beheerders en voor Stichting Duinbehoud wel enig zendingswerk te verrichten binnen deze discussie. Helaas was de belangstelling bij beheerders gering.

WADDENEILANDEN

Rottumeroog

GRONINGEN - Samen met de Waddenvereniging heeft Stichting Duinbehoud een nota uitgebracht, waarin gepleit wordt om Rottumeroog en Rottummerplaat aan de

natuur te laten en te stoppen met allerlei nutteloos werk als het planten van helm en stuifschermen. Voor Rottummerplaat is dat niet geheel nieuw, daar worden al geruime tijd geen werkzaamheden meer uitgevoerd. Op Rottumeroog daarentegen is sinds een jaar of drie de Stichting Vrienden van Rottumeroog actief onder bezielende leiding van de zoon van de laatste strandvoogd, Toxopeus. Met de bezettingsactie drie jaar geleden richtte Toxopeus en zijn gevolg de landelijke schijnwerpers op dit eiland, dat volgens hem in zee dreigde te verdwijnen. Dus werd een club opgericht om deze loop der gebeurtenissen te stuiten, helm en schermen werden ingeplant en de vrienden van Oog hielden er jaarlijks leuke dagen aan over.

Uiteraard heeft dit met natuurbeheer op deze eilanden weinig van doen. In de broedperiode wordt doorgewerkt, hetgeen onnodige verstoring geeft van broedvogels. Het natuurlijk karakter van het eiland wordt aangetast en het natuurlijke proces van afbraak en groei wordt verstoord. Bovendien hielp het kunstmatig vasthouden van het eiland nauwelijks. De natuur heeft zo haar eigen ideeën over Oog, dat richting Duitsland wandelt en laat zich niet uit nostalgisch oogpunt verankeren.

Tienduizend wilgetenen verder wilde Toxopeus ook Plaat gaan beschermen tegen de zee. Dit was de aanleiding voor de Stichting Duinbehoud en de Waddenvereniging om maar eens aan minister Maij-Weggen te laten weten, dat het wenselijk is de dynamiek haar gang te laten gaan. Tenslotte zijn Oog en Plaat de enige plekken in Nederland waar de natuur geheel haar gang kan gaan zonder claims van recreanten, kustbeschermers, waterwinners en vogelaars. Deze unieke situatie verdient beter bescherming dan onnodig onderhoud door de club van Toxopeus.

Bouwen op Vlieland

VLIELAND/LEEWARDEN - In de zeventiger jaren waren zowel het gemeentebestuur van Vlieland als het provinciaal bestuur van mening dat de uitbreiding van het dorp nabij Dennenlaan-noord de laatste uitbreiding kon zijn op het eiland. Nu is niets zo veranderlijk als de politiek en werd kort geleden wederom een bouwplan ingediend om 30 woningen te bouwen aan de rand van het duingebied. Zowel de gemeente als provincie vinden nieuwbouw in de duinen acceptabel en ook de Rijksheer in de regio van het ministerie van Natuurbeheer vond het opofferen van 1,8 ha. duin aanvaardbaar.

Bezwaar werd aangetekend door de Waddenvereniging, de Stichting Werkgroep Vlieland en de Stichting Duinbehoud. Helaas werden al onze bezwaren ongegrond verklaard. Ook een pleidooi bij de directie NBLF in Den Haag om alsnog niet akkoord te gaan met woningbouw leverde niets op. De gang van zaken op Vlieland is een pregnant voorbeeld van hoe landelijk Nederland stukje bij beetje wordt volge-

bouwd. Politieke beloften blijken van geringe waarde, omdat elke nieuwe generatie politici in het kader van het begrip "algemeen belang" de woningnood meent te moeten bestrijden. Dit is natuurlijk onmogelijk en zeker op de Waddeneilanden onwenselijk, omdat met de voortdurende salinitatie theoretisch het gehele duingebied kan worden volgebouwd. Elke nieuwe grens met woningbouw is in de toekomst weer een potentieel uitbreidingsgebied.

Het Salomonsoordeel moet nu worden geveld door de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

NOORD-HOLLAND

Vossejacht PWN

BLOEMENDAAL - De NV PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland, beheerder van het Noordhollands Duinreservaat, heeft besloten om tijdelijk tot 1 juni op drie lokaties de vos te bejagen. Om de bestaande territoria in tact te laten zullen vermoedelijk burchten worden uitgegraven en de jonge vosjes worden gedood.

Het besluit is ingegeven door de toenemende klachten over schade door de vos langs de binnenduintrand. In de afgelopen anderhalf jaar zouden circa 500 stuks (sier)pluimvee en schapen zijn gedood. Officieel zijn overigens maar 14 schadeclaims bekend. Vooral de klachten van enkele boeren dat ook schapen de dupe zijn geworden van de eetlust van de vos heeft de doorslag gegeven om het beleid te wijzigen en de jacht te openen op de vos.

Wat betreft de melding dat ook schapen slachtoffer zouden zijn van vossen is geen overtuigend bewijs geleverd. Het is daarentegen wel mogelijk dat een vos een verwenteld schaap aanvreet, wanneer deze verzwakt op zijn rug ligt en stervende is. Verwentelde schapen sterven zeer snel. Indien het schaap gestorven is, dan is zo'n dier gewoon een kadaver, waar niet alleen een vos zich aan tegoed zal doen, maar ook tal van andere dieren. Een boer die na een etmaal komt kijken ziet dan een aangevreten schaap met vossesporen en de konklusie is al snel getrokken: "De vos eet m'n schapen op".

Zowel de Milieufederatie Noord-Holland, Stichting Kritisch Faunabeheer en de Dierenbescherming zijn nu ook in het geweer gekomen om terug te schieten met argumenten tegen de voorgenomen vossejacht. Ofschoon het PWN een nieuw onderzoek heeft aangekondigd, waarin onder meer de relatie van de vossenpopulatie tussen duin en achterland wordt onderzocht, blijkt eens te meer dat emoties en vooroordelen uiteindelijk zegevieren boven het verstand. Het onderzoek van bioloog Jaap Mulder in de jaren tachtig heeft boeren en buitenlui nooit kunnen overtuigen van de noodzaak de vos in de duinen in stand te houden. Ondanks de kennis die door Mulder werd opgebouwd en aangedragen, waren het keer op keer de boeren en jagers in de binnenduintrand die meenden dat het toch anders zat dan uit het onderzoek bleek. Ook adviezen om pluimvee en andere huisdieren beter te huisvesten en te beschermen tegen de vos werden vaak terzijde geschoven.

Een nieuw onderzoek zal ongetwijfeld nieuwe feiten aan het licht brengen, maar om nu te verwachten dat daarmee de heilloze discussie rond de vos tot staan wordt gebracht, dat ligt niet in de lijn der verwachting. Met betrekking tot de vos blijkt de aarde keer op keer plat en er zullen nog heel wat gifbekers door biologen en beheerders gedronken moeten worden om deze platte discussie rond te krijgen.

Grafelijkheidsduinen

DEN HELDER - Vanaf augustus zal het Noordhollands Landschap een start maken met het afgraven van de humusrijke bovenlaag in het zuidelijk deel van de Grafelijkheidsduinen. In totaal zal zo'n 46.000 kuub grond worden verzet. Dit duingebied is sterk verruigd en wordt momenteel met Schotse Hooglanders begraasd (zie DUIN 93/3).

Een aantal jaren geleden werd in dit gebied nog drinkwater gewonnen en hield de Marine schietoefeningen. Ook is nog het restant van een oude landingsbaan zichtbaar. Nu de grondwaterstand weer gestegen is door het stoppen van de grondwaterwinning is het gebied vooral 's winters drassig en staan enkele diepe delen van het gebied onder water. Ook het nabijgelegen fietspad staat gedurende de wintermaanden voor een groot deel blank. Hiervoor zal vermoedelijk ook dit jaar een oplossing worden gezocht.

Nu er gegraven gaat worden in het gebied zullen ook enkele hoogteverschillen worden aangebracht, waardoor meer gradiënten ontstaan en een rijkere flora en vegetatie tot ontwikkeling kan komen. De aanwezige bomkraters zullen een glooiende oever krijgen en restanten uit het defensietijdperk zullen aan het oog worden onttrokken.

Noordhollandse natuurweek

BERGEN - Voor het vijfde achtereenvolgende jaar organiseert de Volkshogeschool Bergen in de zomerperiode een natuurweek in samenwerking met natuurbeherende organisaties. Het thema van dit jaar is: "hoe staat de natuur ervoor?". De week

De vos is niet vies van kadavers. Of het nu om een dood ree of een dood schaap gaat, het vlees smaakt er niet minder om. Verventelde schapen sterven snel. Als de vos langs loopt ziet hij voedsel liggen. De vos zal echter nooit een gezond, levend schaap aanvallen. Deze boerenleuterpraat heeft echter wel tot vervolging van de vos geleid in Noord-Holland (foto: Arnoud van den Berg).

wordt gehouden van zondagmiddag 24 juli tot zaterdagavond 30 juli 1994.

Op het programma staan 15 activiteiten, variërend van fiets- en wandeltochten door het Zwanenwater, het Noordhollands Duinreservaat, de Schoorlse Duinen tot aan kanotochten en bezoeken aan een vogelopvangcentrum, een biologisch-dynamische boerderij en een begrazingsproject met runderen. Elke dag kan uit drie verschillende programma's worden gekozen.

Voor kinderen is een speciaal programma ontwikkeld. De kosten voor deelname bedragen f490,- voor volwassenen en f195,- voor kinderen t/m 12 jaar. Voor verdere informatie en aanmelding kan men contact opnemen met de Volkshogeschool Bergen, telefoon 02208-94541. De sluitingsdatum voor inschrijving is 1 juli!

Damlanderpolder

BERGEN - In Duin 93/3 werd bericht over de Damlanderpolder onder de kop "Bollen in Bergen". De Alkmaarse rechter bepaalde dat een voor bollenteelt omgespoten stuk grond niet in gebruik mocht worden genomen, ofschoon de omgroning op zichzelf niet strafbaar was. De werkgroep Red de Pad had in een kort geding de rechtbank verzocht om te verbieden dat deze polder aan de rand van de duinen zou worden verbod. De actie van deze werkgroep is in elk geval succesvol geweest, want inmiddels heeft de Vereniging Natuurmonumenten de 20 hectare polder overgenomen en gaat het gebied herinrichten als graslandgebied. Rijk en provincie hebben samen de benodigde 1 miljoen gulden opgebracht en geven hiermee blijk dat men het beleid ter versterking van de natuur in de binnenduinen serieus neemt.

Op termijn zal de polder deel uitmaken van een groot gebied met omvangrijke natuurontwikkeling tussen Castricum en Camperduin.

Noordoostoor behouden

HEEMSKERK - Na precies twee jaar actievoeren is een van de laatste restanten duinbos bij Heemskerk, het zgn. "Noordoostoor" behouden. Dit waardevolle stukje duin ligt temidden van tuinbouwgebied en vlak naast de Hoogovens. Deze staalgigant heeft tot voor kort plannen gehad om dit duinbosje op te slokken. De staalcrisis heeft Hoogovens nu doen afzien van uitbreidingsplannen, waardoor in de structuurvisie IJmond de industrie-uitbreiding binnen het Noordoostoor is geschrapt. Inmiddels lijkt ook een oplossing in zicht voor het gebruik van het gebied door een paint-ball club (zie DUIN 93/3). De gemeente Heemskerk heeft deze activiteit verboden op straffe van een dwangsom, omdat deze activiteit niet past binnen het vigerend bestemmingsplan.

Het gebied is eigendom van de erven Boreel, die gehoopt hadden dit terrein voor een forse prijs van de hand te kunnen doen aan Hoogovens. Nu deze optie van de baan is, zou aankoop door het provinciaal bestuur van Noord-Holland een reële optie kunnen zijn. Vanuit Stichting Duinbehoud zijn initiatieven genomen om de provinciebestuurders hiervoor warm te maken.

ZUID-HOLLAND

Verlengde Laan

KATWIJK - Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland heeft, in strijd met het Streekplan, besloten om akkoord te gaan met de aanleg van de Verlengde Laan van Nieuw Zuid in Katwijk.

De Verlengde Laan van Nieuw Zuid is een omstreden nieuwe weg ten zuiden van Katwijk. De weg zou pal langs het duingebied Berkheide gaan lopen en voor een deel zelfs door dit duingebied heen. De weg zal met name gaan functioneren als nieuwe autoverbinding naar het strand en ontsluiting voor een nieuwe woonwijk. De Stichting Duinbehoud heeft de noodzaak van de weg steeds bestreden en heeft er voor gepleit om deze strook langs de duinen te gebruiken als groene buffer tussen de woonwijken van Katwijk en het natuurgebied Berkheide.

In een laatste poging de Verlengde Laan van Nieuw Zuid door te trekken heeft de gemeente Katwijk zich bereid verklaard aan zes "harde" voorwaarden te zullen voldoen. Enkele voorwaarden zijn het inschakelen van een landschapsarchitect en het afschermen van de weg, waardoor men niet in de aangrenzende duinen kan komen. Ook wordt geschermd met compensatie van de natuurwaarden die verloren gaan. Het is echter zeer de vraag of de gemeente Katwijk de vele tonnen die nodig zijn voor uitvoering van deze compensatie ook werkelijk beschikbaar zal stellen.

De Stichting Duinbehoud heeft al aangekondigd om in beroep te gaan tegen de beslissing van de provincie Zuid-Holland.